

[Albrechtsen]

»Det må bero på en misforståelse, at der i denne forbindelse skulle foreligge et problem, idet skiftende danske regeringer har fundet danske konstitutionelle rettigheder og forpligtelser samt hensynet til dansk atompolitik fuldt ud tilgodeset ved NATOs gældende konsultationsprocedurer for den eventuelle brug af atomvåben.«

Ved et nøje studium af denne kunstfærdigt opbyggede sætning vil man kunne konstatere, at det faktisk meget alvorlige spørgsmål, som vi stillede, overhovedet ikke er besvaret. Hvem bestemmer, om disse atomvåben skal affyres? Hvilke muligheder har folketingsretten for altid at kunne hindre brugen af disse våben fra eller på dansk område?

Ministerens besvarelse her i dag bragte os ikke ét skridt nærmere et konkret og udtømmende svar på disse helt afgørende spørgsmål. Men lad mig så spørge ministeren: er det ikke korrekt, at det ganske enkelt ville være i strid med USAs forfatning, om USAs præsident gav en fremmed magt – her det danske folketing – sikre garantier for, at den kan hindre affyringen af et amerikansk atomvåben? Er det ikke korrekt, at det i en kongresrapport slås fast, at USAs præsident – jeg citerer – »vil bevare sit forfatningsmæssige ansvar for kontrollen over disse styrker og vil kunne beordre eller forbyde brug af USAs atomvåben af amerikanske styrker, selv efter at disse er overdraget til allieret kommando, Saceur.«

Og videre siges det – jeg citerer:

»Selv om aftalen om konsultationer utvivlsomt vil være noget, præsidenten vil overveje, vil den næppe udgøre nogen indskrænkning i hans autoritet« – vil den næppe udgøre nogen indskrænkning i hans autoritet.

Citaterne er fra en rapport afgivet 1. december 1975 til kongressen med titlen »Authority to Order the Use of Nuclear Weapons«. Det vil sige, at realiteten er – sådan følger det af den amerikanske forfatning – at præsidenten simpelt hen ikke kan fraskrive sig retten til at affyre et atomvåben placeret i Danmark og heller ikke retten til at gøre dette uden at spørge folketingsretten i Danmark. Hvis tiden og omstændighederne ikke tillader det, bliver folketingsretten og den danske regering ikke spurgt.

Er det ikke også korrekt, at sådan er NATOs atomretningslinjer, de såkaldte Athenretningslinjer med senere ændringer? De sik-

rer netop, at USA bevarer retten til at affyre sine atomvåben uden at konsultere andre lande. Det følger af forbeholdet om tiden og omstændighederne. Er det ikke korrekt, og er det ikke netop derigennem, man sikrer, at USA bliver i stand til at overholde sin egen forfatning?

Hvordan i alverden kan ministeren så hævde, at disse retningslinjer fuldt ud tilgodeser hensynet til dansk atompolitik, når den netop går ud på, at der ikke må komme atomvåben til Danmark uden folketingsretten godkendelse, at førstebrug af atomvåben for alt i verden skal undgås, og at atomvåben simpelt hen ikke skal affyres på eller fra dansk territorium?

Jeg vil gerne stille ministeren det direkte spørgsmål: det er da regeringens opfattelse af den danske atompolitik, at der aldrig må bruges atomvåben på dansk territorium? Eller er det sådan, at regeringen seriøst overvejer at tillade den mulighed, at dansk territorium skulle kunne forsvares med atomvåben? Det vil jeg gerne have et klart svar på. Befolkningen i Aalborg, i Esbjerg, i København, i hele landet har krav på at få at vide, om vi har en regering, der virkelig forestiller sig, at der kunne tænkes en situation, hvor det ville være rigtigt at bruge atomvåben i Danmark. Det må der kunne svares klart på.

Jeg tror også, at et flertal her i folketingsretten vil svare klart, nemlig: der skal ikke atomvåben til Danmark, og der skal selvfølgelig heller aldrig affyres noget atomvåben fra Danmark mod andre. Derfor vil jeg også godt spørge ministeren: er det ikke korrekt, at flyforstærkningsaftalen fra 1976, som folketingsretten modtog i 1984, udtrykkeligt understreger, at USAs flygeneraler bevarer kommandoen og kontrollen med flyforstærkningerne, også efter at de er kommet til Danmark og er blevet underlagt enhedskommandoen, og at de amerikanske officerer bevarer kommandoen og kontrollen med både materiellet og personalet, altså også med atomvåbnene, som kommer med disse fly? Er det ikke korrekt, at det følger af aftalens artikel 4, og at det meget konkret viser, at chefen for enhedskommandoen, den danske officer, dermed er afskåret fra at hindre USAs præsident i at beordre disse våben affyret? Da ministeren ikke hidtil har villet besvare dette spørgsmål og opklare rækkevidden af artikel 4, har jeg skrevet til USAs øverste flygeneral i Vesteu-